

ETIKAI BIZOTTSÁG ÜLÉS

JEGYZŐKÖNYV

Ülés időpontja: 2026. szeptember 2.

Helyszín: online megbeszélés

Jelenlévők

- Dr. Jójárt Bíborka – az Etikai Bizottság tagja
- Nizák Péter – az Etikai Bizottság tagja
- Schwartz Noémi – az Etikai Bizottság tagja
- Sztraka Andrea – az Etikai Bizottság tagja
- Cseh Balázs – a kezelőszerv munkatársa
- Szecsődi Veronika – a kezelőszerv munkatársa
- Rubint Blanka – a kezelőszerv munkatársa

Napirendi pontok:

1. Testületi általános információk
2. Tagfelvételi kérelem
3. A 2026. éves monitorozás eredményeinek megvitatása

Jegyzőkönyv

1. Testületi általános információk

Cseh Balázs részletesen beszámolt a szervezet aktuális helyzetéről és az előző időszak legfontosabb fejleményeiről. A tagság létszáma jelenleg 63. Az év során két új szervezet, a Kacsakő Egyesület és a Szimbiózis Alapítvány csatlakozott, emellett további érdeklődőkkel is folyamatban vannak az egyeztetések, ezért az év hátralévő részében újabb tagfelvételi kérelmek várhatók.

A szervezet folytatta a korábbi években kialakított rendszeres programjait, így többek között a CSR-platformhoz és a Díjnetes adományozáshoz kapcsolódó tevékenységeket, a beszámoló értékelését, a háziversenyt, valamint az online szakmai reggeliket. A programok célja továbbra is a tagszervezetek támogatása, az átlátható működés ösztönzése, valamint az etikus adománygyűjtői minősítés ismertségének és gyakorlati jelentőségének növelése.

Fontos fejlemény, hogy külső ügyvédi iroda, a Jalsovszky szakmai szempontból áttekintette a monitorozáshoz kapcsolódó jogi útmutatót, különös tekintettel a törvényességi követelményekre és az esetleges jogszabályváltozásokra. A felülvizsgálat nem tárt fel olyan lényeges új jogi követelményt, amely a monitorozási rendszer érdemi átalakítását tenné szükségessé; elsősorban kisebb pontosításokat és szövegezési módosításokat javasoltak. A bizottság értékelése szerint ez megerősíti, hogy a jelenlegi monitorozási gyakorlat jogi szempontból is megfelelő alapokon nyugszik. A külső jogi kontroll egyúttal növeli a minősítési rendszer hitelességét, különösen a vállalati és intézményi támogatók felé.

Beszámoló hangzott el az Etikus Adománygyűjtő Szervezet minősítés szélesebb körű elfogadtatására irányuló munkáról is. A kezelőszerv – a Bridge Budapest közreműködésével – mintegy húsz olyan civil szervezettel készített telefonos interjút, amelyek ismereteink szerint átláthatóan és szakmailag megfelelően működnek, mégsem csatlakoztak még az Etikus Adománygyűjtők közösséghez. A beszélgetésekből az derült ki, hogy a csatlakozás elmaradásának legfontosabb oka nem a minősítés elutasítása, hanem az, hogy a szervezetek egyelőre nem érzékelik azt egyértelmű adományozói vagy támogatói elvárásként. Emiatt a belépési és monitorozási folyamatot fontosnak tartják ugyan, de más feladatok mögé sorolják és gyakran elhalasztják.

Erre reagálva a szervezet megkezdte vállalati, intézményi és tehetős magánadományozók megkeresését annak érdekében, hogy támogatási programjaikban vagy pályázati kiírásaikban feltételként jelenjen meg az etikus adománygyűjtői minősítés. A javasolt megoldás szerint a pályázó szervezetnek vagy már a pályázat benyújtásakor rendelkeznie kellene a minősítéssel, vagy nyertesség esetén meghatározott időn belül kellene azt megszereznie. A tapasztalatok szerint azokon a felületeken és támogatási programokban, ahol a minősítés már most is követelmény, ez tényleges ösztönző erőt jelent a csatlakozásra. Több vállalati szereplővel biztató egyeztetések folynak, és egy magánadományozó által meghirdetett pályázat feltételei közé már sikerült beépíteni a minősítés megszerzését.

Az intézményi támogatók esetében eddig visszafogottabb volt a fogadókészség. A megkeresett szereplők részéről elsősorban technikai, eljárási és nemzetközi programokhoz kapcsolódó kifogások merültek fel. Az ülés vezetője jelezte, hogy a kezdeményezést ennek ellenére tovább kívánják vinni, mivel a minősítés alkalmazása egyszerre segítheti a támogatók reputációs kockázatainak csökkentését, a pályázó szervezetek átláthatóbb működését és a civil szektor egészének fejlődését.

A soron következő Fundraising Konferenciát 2026. október 13-án rendezik meg. Az ülés időpontjában már mintegy 45 résztvevő regisztrált, és a szervezők várakozása szerint a végleges létszám meghaladhatja a száz főt.

A tagdíjak összege egy korábbi döntésnek megfelelően az infláció mértékével idén is emelkedett. A jövőben nem szükséges minden alkalommal külön határozatot hozni a módosításról, mert a tagdíjak automatikusan, a KSH által közzétett index alapján változnak. A Civil Iránytű Alapítvány idén újabb öt éves időszakra elnyerte a kezelőszervi feladatok ellátását.

A pénzügyi helyzet stabil. A megemelt tagdíjak várhatóan fedezik a működés költségeit, így a tevékenység megközelítőleg kiegyensúlyozott eredménnyel tartható fenn. Kisebb tartalék rendelkezésre áll, ugyanakkor jelenleg még nincs akkora szabad forrás, amely jelentősebb új programok vagy fejlesztések finanszírozását tenné lehetővé. A tagság további növekedése később nagyobb pénzügyi mozgásteret teremthet.

Az ülésen felmerült, hogy a civil szektor átláthatósága az új kormányzati és szakpolitikai környezetben kiemelt témává válhat, ezért fontos a kapcsolatok tudatos építése. Tájékoztatás hangzott el arról, hogy a szervezet képviselője egyeztetést folytatott a civil kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárral. Az egyeztetésen bemutatta a szervezet működését, az etikus adománygyűjtői minősítést és az átláthatósággal kapcsolatos szakmai tapasztalatokat.

A bizottság üdvözölte, hogy az államigazgatásban több, korábban civil szervezeteknél dolgozó szakember jelent meg, mert ez hosszabb távon javíthatja a civil szektor működésének és sajátos szempontjainak megértését. Ugyanakkor elhangzott, hogy a szakpolitikai és intézményi változásokhoz időre, türelemre és folyamatos szakmai jelenletre lesz szükség.

Az Etikai Bizottság jelenlegi mandátuma 2027-ben lejár. Felmerült, hogy a megbízatás időtartama a jelenlegi két évről három évre emelkedjen. A jelenlévő tagok többsége jelezte, hogy újabb jelölés esetén vállalná a feladat folytatását; egyúttal hangsúlyt kapott a rotáció és a szervezeti függetlenség erősítése.

A mandátum időtartamának módosítását és az új jelöléseket a megfelelő döntéshozó testület elé kell terjeszteni. A tagság megújítása várhatóan 2027 tavaszán esedékes.

A jelenlévő Etikai Bizottsági tagok köszönettel vették a beszámolót, a beszámolóval és tartalmi pontjaival kapcsolatosan Etikai Bizottsági döntési kérdés nem merült fel így ezzel kapcsolatosan határozati javaslat sem került benyújtásra.

2. Együtt az Autistákért Alapítvány tagfelvételi kérelme

A bizottság áttekintette az Együtt az Autistákért Alapítvány tagfelvételi kérelmét. A technikai monitorozás alapján a kérelmező a formai, nyilvánossági és beszámolási követelményeket teljesítette: a szükséges beszámolók és közhasznúsági dokumentumok elérhetők, a pénzügyi adatok és a bemutatott programtevékenység között megfelelő arányosság mutatkozik.

A bizottság rögzítette, hogy a kérelmező alaptevékenysége és társadalmi célja önmagában értékes. A szervezet autizmussal kapcsolatos szemléletformáló programokat, rendezvényeket és kampányokat valósít meg, valamint más szervezeteknek és érintetteknek is nyújt támogatást.

A tagfelvételi folyamat részeként több, a civil szektorban működő szervezettel is történt szakmai egyeztetés. Az egyeztetések során olyan, a kérelmező szervezet együttműködési és szakmai gyakorlatára vonatkozó visszajelzések érkeztek, amelyek alapján a Bizottságban komoly aggály merült fel az Adománygyűjtő Szervezetek Etikai Kódexében meghatározott alapértékek gyakorlati érvényesülésével kapcsolatban, és amelyeket a bizottság hitelesnek és súlyosnak értékelt. A szakmai egyeztetések során kiemelt aggályként jelent meg egy másik civil szervezettel szembeni erőfölényes, nyomásgyakorló fellépés. Az ennek alapjául szolgáló konkrét esetek részleteit a jegyzőkönyv a jelzést adók védelme, valamint a nyilvánosan nem ellenőrizhető és személyhez köthető állítások mellőzése érdekében nem rögzíti. A bizottság megítélése szerint az ismertetett magatartás súlyosan etikátlan.

A bizottság a kérdést részletesen és több szempontból megvitatta. A döntés nehézségét az adta, hogy a technikai megfelelés teljesült, a szervezet tevékenysége alapvetően hasznosnak látszik, miközben a felmerült etikai aggály súlyos. A mérlegelés eredményeként a bizottság arra jutott, hogy a felmerült információk a tagfelvétel támogatását erősen aggályossá teszik. A testület ugyanakkor a nyilvános jegyzőkönyvben nem rögzít személyekhez kötött állításokat.

A bizottság kifejezetten és egyértelműen rögzítette, hogy a kérelmező – egyébként létező – közéleti/politikai kötődése önmagában nem kizáró ok, és az elbírálásnak nincs és nem is lehet ilyen jellegű politikai indoka. A bizottság feladata nem politikai oldalak, hanem működési gyakorlatok etikai megítélése. A közéleti/politikai kötődés sem hátrányt, sem kedvezményt nem jelenthet a tagfelvétel során; ugyanazokat a követelményeket kell valamennyi kérelmezővel szemben alkalmazni. A bizottság megállapította, hogy a kifogásolt magatartást annak elkövetőjétől és közéleti/politikai környezetétől függetlenül ugyanígy ítélné meg. Ha azonos súlyú, hitelesen alátámasztott magatartás valamely meglévő tagnál merülne fel, az etikai vizsgálatot vonna maga után, és a körülmények, valamint a súlyosság mérlegelésével

akár a tagság megszüntetését, kizárást is megalapozhatna. A jelen ügyben tehát nem a szereplők közéleti/politikai érintettsége, hanem a szervezet által tanúsított, etikailag elfogadhatatlannak értékelt működési gyakorlata a döntő szempont.

A bizottság megerősítette, hogy a tagság feltétele nem kizárólag a monitorozás során vizsgált megfelelőségi kritériumok teljesítése. A formai, törvényességi, nyilvánossági és beszámolási követelmények szükséges, de nem elégséges feltételei a tagságnak. A Testület tagjainak az Etikai Kódex alapelveinek is meg kell felelnie, és ezeknek nemcsak a dokumentumokban, hanem a szervezet tényleges együttműködési és szakmai gyakorlatában is érvényesülniük kell. Az alapelvek ezért önálló mérlegelési szempontot jelentenek akkor is, ha a technikai monitorozás eredménye egyébként megfelelő.

A fenti alapelvet a hatályos Etikai Kódex már jelenleg is rögzíti. A vita során ugyanakkor felmerült annak szükségessége, hogy az Etikai Kódexet, valamint az egyéb működési dokumentumokat abból a szempontból újból áttekintsék, hogy azok kellő egyértelműséggel kimondják-e: a megfelelőségi kritériumok teljesítése szükséges, de önmagában nem keletkeztet automatikus jogosultságot a tagságra. A tagfelvételnél és a tagság fenntartása során egyaránt vizsgálni kell, hogy az etikai alapelvek a szervezet tényleges működésében és szakmai együttműködéseiben is érvényesülnek-e. Dr. Jójárt Bíborka vállalta az Etikai Kódex e célból történő áttekintését, és amennyiben pontosítás vagy kiegészítés indokolt, a szükséges javaslat elkészítését. Az esetleges módosítási javaslatot ezt követően a vezetőségi ülés, majd a döntésre jogosult Testületi Ülés elé kell terjeszteni megvitatásra és elfogadásra.

A részletes vitát követően az ülés vezetője szavazásra bocsátotta a tagfelvételi kérelem támogatásának kérdését.

Határozati javaslat (1/20260902): Együtt az Autistákért Alapítvány tagfelvétele

Határozat: Az Etikai Bizottság 0 igen, 3 nem, 1 tartózkodás mellett úgy döntött, hogy az Együtt az Autistákért Alapítvány tagfelvételi kérelmét nem hagyja jóvá.

A döntést követően a bizottság rögzítette, hogy amennyiben a szervezet működésében és szakmai együttműködési gyakorlatában a következő időszakban tartós, kedvező változás következik be, amely eloszlatja a felmerült etikai aggályokat és helyreállítja a tagsághoz szükséges bizalmat, a szervezet két év elteltével ismét benyújthatja tagfelvételi kérelmét; azt a bizottság az akkor rendelkezésre álló információk alapján újravizsgálja, és a feltételek teljesülése esetén örömmel támogatja a csatlakozását.

3. napirendi pont: a 2026. éves monitorozás eredményeinek megvitatása

A bizottság áttekintette az éves monitorozás eredményeit. Az eredmény összefoglaló táblázatát a jegyzőkönyv 1. sz. melléklete tartalmazza. Elsőként üdvözölte, hogy a tagszervezetek túlnyomó többsége határidőben eleget tett a vállalt közzétételi és átláthatósági követelményeknek. Elhangzott, hogy az előző évekhez képest javult a határidők betartása, kevesebb késedelmes teljesítés fordult elő, és több olyan szervezet is volt, amely a monitorozás során jelzett hiányosságát időben pótolta. A bizottság üdvözölte, hogy a monitorozás összképe alapvetően pozitív: a tagszervezetek döntő többsége komolyan veszi az Etikai Kódexben vállalt kötelezettségeket, és megfelelően gondoskodik a működésére és gazdálkodására vonatkozó információk nyilvánosságáról.

Elhangzott, hogy idén az Etikai Bizottság ülése a korábbi évek gyakorlatához képest valamivel korábbi időpontban került megtartásra, ami részben magyarázhatja a még fennálló hiányosságok számát. A bizottság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a vizsgálat tárgyát a 2025. évre vonatkozó beszámolók és dokumentumok képezik. Az előző naptári év az ülés időpontjáig már több mint nyolc hónapja lezárult, ezért augusztus végére joggal várható el, hogy az éves működésre és gazdálkodásra vonatkozó információk hozzáférhetővé váljanak. Az ülés korábbi időpontja tehát nem teszi elfogadhatóvá azt, ha egy szervezet a megelőző évre vonatkozó érdemi tájékoztatását eddig az időpontig nem készítette el vagy nem tette közzé.

A monitorozás során a bizottság külön kezelte a törvényességi és a törvényességet nem érintő hiányosságokat. Rögzítette, hogy a jogszabályok betartása minden további átláthatósági és etikai követelmény alapja. Ebből következően a törvényességi hiányosságokat akkor is komolyan kell venni, ha azok első látásra kisebb jelentőségűnek vagy könnyen orvosolhatónak tűnnek.

A bizottság hangsúlyozta, hogy egy dokumentum egyszerű feltöltése, a megfelelő nyomtatvány közzététele vagy egy már elkészült beszámoló nyilvánosan elérhetővé tétele nem jelent aránytalan terhet a szervezetek számára. A törvényességi követelmények teljesítését a bizottság a korábbi években is szigorúan kezelte, és ettől az elvtől továbbra sem kíván eltérni. Amennyiben valamely dokumentum közzétételét jogszabály írja elő, azt a tagszervezetnek határidőben teljesítenie kell.

A törvényességet nem érintő, kisebb hiányosságok esetében a bizottság arányosabb megközelítést alkalmazott. Ezek pótlása is elvárt, hiszen az Etikai Kódex vállalásai a jogszabályi minimumon túlmutató átláthatóságot célozzák, ugyanakkor egy kisebb formai vagy tájékoztatási hiányosság önmagában nem feltétlenül indokol kizárással fenyegető felszólítást.

A bizottság ezekben az esetekben is értesíti az érintett szervezeteket, és kéri a hiányzó információk vagy dokumentumok pótlását.

A törvényességet nem érintő követelmények között kiemelt jelentősége van a közérthető, szöveges éves beszámolónak. Az Etikai Kódex e körben nemcsak általános alapelvet, hanem konkrét tartalmi követelményeket is megfogalmaz:

„A szervezet a törvény szerinti kötelező dokumentumokon kívül egy szöveges (és lehetőség szerint képeket is tartalmazó) éves beszámolót vagy éves jelentést is készít, amiben a szervezet általános tájékoztatást ad az elmúlt éves tevékenységéről.

A beszámoló tartalmaz olyan összesített adatokat is, mely segíti az olvasót az év során végzett tevékenység(ek) volumenének megértésében.

A beszámoló tartalmaz információkat arra vonatkozóan, hogy a szervezet pénzügyi bevételei milyen arányban, milyen forrástípusokból érkeztek.

A beszámoló tartalmaz egy olyan költségbontást, amely közérthető módon reflektál a tevékenységekre és az ezekhez kapcsolódó költségekre.”

A bizottság ennek megfelelően rögzítette, hogy a szöveges éves beszámoló elkészítése és közzététele nem pusztán ajánlott jó gyakorlat, hanem az Etikai Kódexben kifejezetten meghatározott tagsági követelmény. A beszámolónak tehát érdemi tájékoztatást kell nyújtania a szervezet tárgyévi tevékenységéről és annak volumenéről, bevételeinek forrástípusok szerinti megoszlásáról, valamint a tevékenységekre és az azokhoz kapcsolódó ráfordításokra reflektáló költségbontásról. E tartalmi elemek valamelyikének teljes hiánya, illetve magának a szöveges éves beszámolónak az elmaradása ezért súlyos hiányosságnak minősül.

A bizottság rögzítette, hogy a szöveges éves beszámolóra vonatkozóan nincs előírva kötelező forma vagy részletezettségi szint. A szervezetek saját működésükhöz igazodva használhatnak szöveges bemutatást, táblázatot, diagramot, programonkénti vagy költségtípusonkénti bontást. A bizottság nem kíván formai kérdésekben indokolatlanul merev elvárásokat támasztani. Ugyanakkor nem tekinthető megfelelőnek az a beszámoló, amelyből a tevékenység volumene, a bevételek megoszlása, illetve a költségek megoszlása közül valamely elem teljes egészében hiányzik.

Az éves szöveges beszámoló nem pusztán formai többletkövetelmény, hanem az Etikus Adománygyűjtő Szervezet minősítésének egyik alapvető tartalmi eleme. A törvény által előírt számviteli dokumentumokból egy átlagos érdeklődő vagy adományozó nem feltétlenül tudja

megérteni, hogy a szervezet az adott évben ténylegesen milyen tevékenységeket végzett, milyen forrásokból működött, és mire fordította bevételeit. Ezt a közérthető tájékoztatást biztosítja a szöveges éves beszámoló. Ezért a beszámoló teljes hiányát, valamely alapvető tartalmi elem elmaradását, illetve a korábban már jelzett hiányosság ismételt fennállását a bizottság súlyos hiányosságnak minősítette.

A bizottság a hiányosságok jellege, súlya és pótlásuk várható időigénye alapján három teljesítési határidőt állapított meg. A legsúlyosabb, kiterjedt dokumentációs hiányosság esetében 30 napos határidőt szabott. Az egyszerű dokumentumfeltöltéssel, a hiányzó beszámoló közzétételével vagy annak tartalmi kiegészítésével orvosolható esetekben 60 napos határidőt határozott meg. Annál a szervezetnél, amely igazolható technikai nehézséggel küzdött, és más módon már jelentős lépéseket tett az átláthatóság biztosítására, 90 napos határidőt állapított meg. A hosszabb határidő nem jelenti a követelmény alóli felmentést: a technikai problémát ebben az esetben is meg kell oldani, és a hiányzó dokumentumot szabályszerűen közzé kell tenni.

A bizottság megítélése szerint a megállapított 30, 60 és 90 napos határidők a hiányosságok súlyához igazodó, reális és teljesíthető időt biztosítanak az érintett szervezeteknek. A cél nem a szervezetek kizárása, hanem az, hogy valamennyi tagszervezet ténylegesen teljesítse a közösen elfogadott törvényességi, átláthatósági és nyilvánossági követelményeket. A határidők komolyságát ugyanakkor biztosítani kell: amennyiben az érintett szervezet a számára megállapított határidőn belül nem pótolja a hiányosságot, a tagsága automatikusan megszűnik.

A hiányosságok pótlását követően az érintett szervezetnek jeleznie kell a teljesítést a Kezelőszerv felé. Ezt ismételt monitorozás követi, amelynek során ellenőrzik, hogy valamennyi kifogásolt dokumentum és információ megfelelő tartalommal, nyilvánosan hozzáférhető módon felkerült-e. Az ismételt vizsgálathoz a Testület által elfogadott megismételt monitorozási díj kapcsolódik.

A bizottság reményét fejezte ki, hogy valamennyi érintett szervezet a megadott határidőn belül eleget tesz a felszólításnak, ezért tényleges kizárásra egyik esetben sem kerül sor. A következetes és szigorú fellépés célja annak egyértelművé tétele, hogy az Etikai Kódexben vállalt kötelezettségek nem pusztán ajánlások: azok betartása és határidőben történő teljesítése az Etikus Adománygyűjtő Szervezet minősítés és a testületi tagság fenntartásának alapvető feltétele.

Az Etikai Bizottság felkérte a Kezelőszerv munkatársait, hogy az érintett szervezetekkel vegyék fel a kapcsolatot és tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy a

hiánypótlások a megadott határidőkön belül megtörténjenek, és lehetőség szerint ne kerüljön sor kizárásra.

Határozati javaslat 2/20260902: Az Etikai Bizottság felszólítja az Önkéntes Központ Alapítványt a hiányosságok 30 napon belül történő pótlására, valamint az Alapítvány a Budapesti Állatkertért, a HAT Alapítványt, a Bátor Tábor Alapítványt, a Kacsakő Egyesületet és a Summa Artium Alapítványt a hiányosságok 60 napon belül történő pótlására, valamint a Láthatatlan Iskola Alapítványt a hiányosságok 90 napon belül történő pótlására, amennyiben a hiánypótlás megadott határidőkön belül nem történik meg (vagy a szervezet ezen határidőt megelőzően nem nyújt be kilépési nyilatkozatot), az érintett szervezet további döntés nélkül automatikusan kizárásra kerül a Testületből.

A határozati javaslatot a jelenlevő tagok egyhangúlag elfogadták.

További témák és észrevételek nem voltak, ezért az ülés lezárásra került.